

CAZ MÜZİĞİ SANATÇILARININ BAKIŞ AÇILARI İLE CAZ MÜZİĞİNE YENİ BAŞLAYANLARA TAVSİYELER*

Yiğitcan KESENDERE**

Ahmet Kerim ACAR***

ÖZET

Bu makale gözlem ve yaşanmışlıklardan elde edilen tecrübelerin birikimi ile caz müziğine yeni başlayacaklara rehber niteliğinde bir kaynak oluşturmak maksadıyla yapılmıştır. Cazın sadece bir müzik türü ile sınırlı kalmadığı, yaşam felsefesi ve hayat biçimi olduğunu da göstermek için caz müzisyenlerinin görüşlerine yer verilmiştir.

Bu araştırmada kaynak tarama ve yarı yapılandırılmış görüşme yöntemleri kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelere; Kerem GÖRSEV, Alp ERSÖNMEZ, Ali PERRET, Mehmet Ali SANLIKOL, Ferit ODMAN, Sarp MADEN, Volkan ÖKTEM gibi ünlü caz müzisyenlerimiz katılmıştır.

Bu çalışmada; caz müziğinin olgunluk çağındaki klasik müzikten beslenmesine, tarihsel gelişim sürecine, caz müzisyenlerinin felsefi olarak bakış açılarına, caz müziğine başlarken yaşanan doğaçlama, grup bulma problemlerine değinilmiş ve çözüm önerileri sunulmuştur.

Bu çalışma sonucunda; caz müziğinin klasik müzikten etkilendiği, tarihsel süreç içerisinde Amerika kıtasından dünyaya yayıldığı ve etkileşime geçtiği kültürler, müzikler, sanat dalları ile büyüdüğü, zenginleştiği bulunmuştur. Ayrıca ünlü virtüöz sanatçılarımızın yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında sergilemiş oldukları davranışlar ile caz müziği sanatçıları hakkında olumlu, örnek bireyler olduğu görüşünü desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Müzik, Caz Müziği, Virtüöz

* Bu Makale Kırıkkale Üniversitesi tarafından 28-30 Mart 2018 tarihinde düzenlenen 1. Uluslararası Müzik Araştırmaları Öğrenci Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, ykesendere@berklee.edu

*** Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, ahmet.kerim.acar.sb@gmail.com

RECOMMENDATIONS FOR THE BEGINNER JAZZ MUSICIANS WITH THE EXPERIENCED JAZZ MUSICIANS POINT OF VIEW

ABSTRACT

The aim of this study to create a guide for the new starting jazz musicians with the experience and observation over time. Study includes opinions of some jazz musicians in order to show that jazz music is not just a musical genre but also a life style and a philosophy.

In this study literature review and semi-structured interview is used. In semi-structured interview famous jazz musicians like Kerem GÖRSEV, Alp ERSÖNMEZ, Ali PERRET, Mehmet Ali SANLIKOL, Ferit ODMAN, Sarp MADEN, Volkan ÖKTEM participated.

In this work some problems such as how jazz is feeding with the prime classical music , historical development process , views of the jazz musicians as jazz philosophy , the struggle of finding a group or improvization while startin jazz music is pointed out and solutions are enclosed.

As a result of this study; its found that jazz music grown and got richer by getting effected from classical music , the countries that jazz music got spread from America and the cultures interacted trough out the historical process. Also from the semi-structured inverviews with the famous virtuoso its supported that jazz musicians are positive and model people.

Key Words : Art, Music, Jazz Music, Virtuoso

1.GİRİŞ

Caz müziği eğitimi, günümüzde halen popülerliğini sürdürmektedir. Bu çalışma ile; ünlü caz müzisyenlerinin yaşantılarından doğan tavsiyeler ile öğrencilerin ve caz müziğini öğrenmek isteyenlerin daha kısa sürede daha sağlam ve ileri seviyeye gidilebilmesine yardımcı olmak amaçlanmaktadır.

Müzik eğitimine küçük yaşlardan hatta anne karnındayken başlayabilir. Kişinin profesyonel ya da amatörce müzik yapması fark etmeksizin kişiye; estetik algısı, felsefe, bilgiler arası paylaşım, problem çözme becerisi, rahatlama hissi verebilir.

Müziğin eğitim aracı olarak önemli görevleri bulunmaktadır. Müzik eğitimi her yaşta, her özelliğe ve ihtiyaçta bireylere uygulanabilir. 1900'lü yılların başlarında ortaya çıkmaya başlayan caz müziği günümüzde okullar halinde diplomalı sanatçılar ve sanata ilgili nesiller yetiştirmek için tüm dünyada yaygınlaşmakta ve çalışmalar yapılmaktadır. Finlandiya'da okulöncesi eğitimde görev yapan müzik öğretmenlerinin caz dersi alması bu duruma bir örnektir (Tufan, 2006 s:189,190). Ülkemizde caz müziğine olan ilginin gün geçtikçe arttığı söylenebilir. Türkiye'de bazı üniversitelerde profesyonel caz müziği sanatçıları yetiştirebilmek için lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitimler verilmektedir. (Hacettepe Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi)

1.1.Dünyada Caz Müziğinin Doğuşu Ve Gelişmesi

Afrika'dan gelen ve kölelik yapan zenci halkın kendi duygu ve düşüncelerini anlatmak için yaptıkları ilk müzik "Blues" olduğu söylenebilir. Genelde tarım ile uğraşan bu halk şarkılarında gündelik hayatta yaşadığı sıkıntıları anlatmaktadır. Cazda kullanılan trompet, trombon ve klarnet gibi çalgıların yoğunlukla kullanılması Amerika'nın iç savaş zamanındaki kriz nedeniyle zencilerin bandodan ucuza almasıdır. Günümüzde çokça ön planda olan saksafon ve piyano ise daha sonralardan caz tarihine katılmıştır.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; cazın sadece bir müzik türü ile sınırlı kalmadığı, yaşam felsefesi, biçimi olduğunu da göstermek, Türkiye’de caz müziğinin tarihsel gelişimi, etkileri, Türk müzisyenlerinin caz müziği üzerindeki etkileri, Türk müzisyenlerinin dünyadaki başarıları, caz müziğini başka müzik türleriyle ilişkilendirmek, ilişkilendirirken yaşanan zorlukları tespit edip çözüm önerileri üretmek, caz müziğine yeni başlayanlara yol göstermektir.

Bu araştırmanın evrenini caz müziği oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Türkiye’de caz müziğidir. Araştırmanın örnekleminin evreni temsil ettiği değerlendirilmektedir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmaya yarı yapılandırılmış görüşmeler ile katılan; Kerem GÖRSEV, Alp ERSÖNMEZ, Ali PERRET, Mehmet Ali SANLIKOL, Ferit ODMAN, Sarp MADEN, Volkan ÖKTEM gibi ünlü caz müzisyenlerimizin caz müziği eğitimi hakkındaki görüşlerini, yaşanan zorlukları kendi tecrübeleri üzerinden anlatmış olmaları ve verilen tavsiyeler ile bu araştırmanın caz müziğine yeni başlayanlar için önemli bir kaynak olacağı değerlendirilmektedir.

Türkiye’de caz müziği icra zorluklarına dair çözümlerin alan bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Bu araştırma işitsel, görsel, yazılı notasyonlar, metotlar ve metinlerin incelenmesi suretiyle geniş bir kaynak tarama çalışması sonucunda gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda; dünyada ve Türkiye’de caz müziği ile ilgili yapılmış araştırmalar incelenerek, caz müziği ile ilgili yazılmış tezlere, kitaplara, bloglara, belgesellere, makalelere ulaşılmaya çalışılmış araştırma tarama yöntemi, yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile gerçekleştirilmiş ve elde çözümlene yöntemi ile çözümlenmiştir.

Bu çalışma; Türkiye’de caz müziğinin tarihsel gelişimi, etkileri, Türk müzisyenlerin caz müziği üzerindeki etkileri, Türk müzisyenlerinin dünyadaki

başarılarını tanıtmak ve caz müziğine yeni başlayan kişilere yol göstermek amacıyla yapılmıştır.

3. Caz Müzisyenleri ile Yapılan Yarı-Yapılandırılmış Görüşmelerin Analizi:

Tablo 3.1.

Cazın Müzik Tarihi İçindeki Yeri ve Önemine İlişkin Ünlü Caz Müzisyenlerinin Görüşleri

Sayın Görsev; Dünyada ilk var olan müziğin insan sesi ve klasik müzikten sonra 2. önemli müzik tarzının caz olduğunu belirtiyor. Ali Perret, Kerem Görsev, Alp Ersönmez, Ferit Odman, Volkan Öktem'in görüşlerinin ortak noktasında ise; Afrikalı kölelerin Amerika'ya getirilmeleri ve blues müziğinden caz müziğinin doğduğudur. 19. yüzyılda ortaya çıkan 20. yüzyıl sanatı olduğu düşüncesindedirler. Sarp Maden ise bu soru için kitap yazılacak kadar fazla detay olduğu düşüncesinde. Ali Perret, Alp Ersönmez'in cevapları Kerem Görsev gibi klasik müziğin, caz müziği üzerinde önemli etkisi olduğu yönündedir. Diğer sanat akımlarına göre çok kısa zamanda ve çok zengin içeriklerle oluştuğunu da söyleyebiliriz.

Tablo 3.2.

Caz Müziğini ve Müzisyenini Nasıl Tanımlarsınız?

Caz müzisyenleri Kerem Görsev ve Volkan Öktem'in belirttiklerine göre yaptıkları işin yaşanmışlığı, hatıraları, hikayeleri, o an müzisyenin içinde olduğu psikolojik, duygu durumu olduğu için sadece fiziksel bir eylem değildir ve Sarp Maden, Ali Perret, Alp Ersönmez, Ferit Odman' ın belirttikleri ortak noktalar ise; işitsel boyuttan ziyade ruhani, felsefi ve yaşam biçimi haline dönen bir kültür hareketidir. Mehmet Ali Sanlıkol' un cevabına göre bu müzik türünün evrensel sanat kategorisi dalında görülüp kabul edilmesi ile usta icracılara, sanatçılara ihtiyaç duyulduğundan dolayı caz müzik okulları, okullarda bölümleri açılıp klasik müzikteki gibi diplomalı sanatçılar yetiştirilmesinde kolaylıklar sağlamıştır.

Bu durumda caz müziğini yaşanmışlıkların, tecrübelerin birleşimi olup bilgiyi okul dışından edinerek alaylı olarak yapabilirsiniz veya okullarda sizlerden önceki tecrübelerini, bilgilerini programlı yoldan öğrenip de yapabilirsiniz.

Tablo 3.3.

Caz Müziğine Doğrudan Hangi Müzik Türü Eğitimi ile Başlamak Gerekir?

Sanatçıların verdikleri cevapların ortak noktası; caz müziğine başlangıçta yüzyıllardır gelişimini sürdürmüş, olgunluk çağındaki klasik müzik ile; teknik, müzikalite, armoni gibi müzikal bilgileri müfredatlı öğrenmenin faydası olduğu yönündedir. Değişken durumlar çerçevesinde çaldığınız enstrüman, içinde bulunduğunuz şartlar, zaman ve ekonomik durum Ferit Odman ve Volkan Öktem'in belirttiği gibi sizi caz müzisyeni yapmaktan alıkoymaz.

Sarp Maden ve Ferit Odman' a göre caz müzisyeni sadece enstrümanını iyi çalan kişi değildir, caz müzisyeninin çok yönlülüğünden birisi de felsefedir. Ali Perret, okulöncesinde başlanan müzik eğitiminin ileriki yaşlarda kişinin çoklu zeka kuramlarından daha fazlasını kullanabilmesine fayda sağladığı görüşüne katılıyor.

Tablo 3.4.

Caz Müziğinin En Sevdiğiniz Türleri Hangileridir?

Sanatçılardan aldığımız cevaplar üzerine caz müzisyenlerinin, müzisyen kimlikleri ile dinlediklerinin “ne” olduğundan ziyade “nasıl” olduğuyla daha çok ilgilendiği, kendilerini geliştirmek için şartların el verdiği kadar pek çok caz müziği dönemlerini takip ettikleri gözlemlenmiştir. Her dönemin ayrı güzellikleri ve icracıları olduğundan dolayı ayırt etmek oldukça zordur.

Ayrıca Sayın Görsev'in “tavsiye edeceğimiz geleneksel caz müzisyenleri var mı?” sorusuna yönelik cevabı aşağıdadır;

Bill Evans, Red Garland, Oscar Peterson, Kenny Barron, Andy Johns, Tommy Flanagan, günümüzün önemli, yer yüzünde yaşayan ve aramızda var olmuş efsanevi müzisyenlerdir.

Tablo 3.5.

Caz Müziğinin En Geliştirici Türleri Sizce Nelerdir?

Eğitimde tek bir metot olmadığını göz önünde bulundurursak aldığımız farklı cevaplar gayet normal hatta çok daha verimlidir. Ön plana çıkan Sarp Maden, Ali Perret, Ferit Odman, Volkan Öktem, Mehmet Ali Sanlıkol'un belirttiği gibi; Be-bop ve Alp Ersönmez'in de vurguladığı gibi tarihsel metotlardır. Bu durum kişinin çalgısına, daha önceden aldığı eğitime ve içinde bulunduğu müzik ortamına göre değişmektedir. Benim de Alp Ersönmez gibi tarihsel sıra ile dinlemekten daha fazla verim aldığım söylenebilir. Aynı zamanda Ali Perret ve Mehmet Ali Sanlıkol'un belirttiği gibi kayıtlardan dinlediklerimi notaya yazıp daha sonradan kayıtlar ile çalarken faydalı olduğunu gözlemlemiş bulunmaktayım.

Kerem Görsev olaya daha farklı bir açıdan yaklaşarak klasik müziği de dahil ederek müzisyenlik kararından önce bilinç altını geliştirmeye değinmiştir. Bu sayede müziğin tür fark etmeksizin kaliteli olduğu taktirde insanlara ne kadar fazla fayda kattığını da gözler önüne sermiştir.

Tablo 3.6.

Özellikle Konservatuvar Eğitimi Alıp Notasyona Bağlı Kalan Müzisyenlerin Caz Müziğine Geçiş Sırasında Yaşadığı Sorunlar Ve Çözüm Önerileri Sizce Nelerdir?

Konservatuvarda eğitim aldıktan sonra caz eğitimine, müziğine geçenlerin en sık karşılaştığı problem dünyaca ünlü virtüöz sanatçılarımızın da belirttiği gibi doğaçlama yapmaktır. Bu problemin çeşitli çözümlerinden bir kaçını yine sanatçılarımızın belirttiği gibi; size yol gösterebilecek usta icracılar ile çalmaktır. Ferit Odman ve Mehmet Ali Sanlıkol'un tavsiyeleri ise; yazılı olan notaları incelemek ve icraları ile arasındaki farkları yazarak not almaktır.

Sarp Maden farklı bir enstrüman denemeyi tavsiye ediyor. Bunun nedenini ise; "üzerinde hakim olduğumuz enstrüman bazen bizlere kazanılmış olan alışkanlıklar dışına çıkmakta zorluk yaratırken, daha az hakim olduğumuz ve yeniliklere açılacağımız bir enstrüman çalmak zihnimizi tazeler, yeni fikirler üretmemize yardımcı olur" diye düşünebiliriz. Böylelikle orkestra içinde diğer icracılar, çalgılar için daha fazla orkestrasyon bilgisine de ulaşmış oluruz.

Kerem Görsev yine verdiği cevap ile bizlerin bakış açısını genişleterek, müzisyenliğin çocukluktan kalma tecrübe, bilgi ve kültüre dayalı olduğunu vurguluyor.

Pek çok zaman olduğu gibi önemli olan müziğe, kendinize inanmak ve “ne” çaldığınız değil “nasıl” çaldığınızdır. Yeni başlayan ve çevresindeki şartları kısıtlı olan caz çalmayı sevenlere tavsiyem ise youtube’ dan “backing track” aratmasını yaparak kendilerine alt yapı sağlamaları olur.

Tablo 3.7.

Caz Müziği Ticari Ve Manevi Açıdan Tatmin Ediyor Mu?

Caz müziği; icracıları için son derece geliştirici, çok yönlü, uzun ve zorlu bir yolculuktur. Pek çok alt türü olmasına rağmen maddi olarak diğer popüler müzikler kadar getirisi olmasa da ruhen, psikolojik, zevk, tatmin edicilik olarak çok üst seviyede olduğu söylenebilir. Sayın Öktem ve Sayın Sanlıkol’ un belirttiklerine göre ticari sahası genişlemiş ve 1900’lü yılların başlarında ilk çıktığı zamanlara göre daha evrensel sanat kültürü olmuştur. Sayın Perret ve Ersönmez’ in belirttiği gibi dünyada çok seçkin ve azınlıkta olan bir kitlesi olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 3.8.

Beste Yapmak Mı Cover Çalmak Mı Kişiyi Geliştirir?

İki alanında kendine ait önemli noktaları bulunmaktadır. Sayın Perret’ in belirttiği gibi iki alanda da gelişmek daha fazla zaman alır. Aynı zamanda virtüözlerimizin de belirttiği gibi iki alanında birbirine olumlu yönleri bulunmaktadır. Ama daha önceki örnekleri incelemek yeni başlayanlar için kolaylık sağlar.

Tablo 3.9.

Caz Albümü Yaparken Nelere Dikkat Edilmeli?

Virtüözlerimizden aldığımız cevapların ortak noktaları; müzikal bilginin çok üst seviyede olması, organizasyon becerisi, teknik bilgi ve beceriler, maddi destek

ve en önemlisi yeniliktir. Grup arkadaşlarınız ile stüdyoda kayıttan önce çok iyi şekilde bu müzikleri biliyor olmanızın size çok kolaylık sağlayacağı söylenebilir.

Tablo 3.10.

Genç, Yeni Cazcılara Tavsiyeleriniz Nelerdir?

Virtüözlerimizin verdikleri cevapların ortak noktası arasında; yine çok fazla bilginin, fazla müzik dinlemenin ve çalışmanın yer aldığı söylenebilir. Özellikle Alp Ersönmez'in belirttiği gibi çok çalışmak ile verimli çalışmak arasındaki farkı iyi ayırt etmek lazım. Alp Ersönmez ve Kerem Görsev'in belirttiğine göre; tarihsel sıralamanın caz müziğinin gelişimini anlamaya daha yardımcı olduğu söylenebilir. Benim yıllardır izlediğim, dinlediğim müzisyenler ile yaptığım görüşmeler sırasında öğrendiklerimden tavsiye olarak; özverili, yardım sever ve kendinize inançlı olmaktır.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Caz müziği Amerika kıtasında doğduğu halde arada okyanusları, kültürleri geçerek komşu ülkeler ile olan ilişkilerimiz ve ticari faaliyetlerimiz sayesinde Türkiye'ye girmiştir. Türk müziğinden etkilenip dünyaya büyüerek yayılmaya devam etmiştir. Araştırmalara göre caz müziğinin serbestlik (partitürlere bağımlı kalmadan), duygular üzerine ve hareketlilik (dans etme isteği) verdiğini söyleyebiliriz. Öğrenci ya da profesyonel müzisyenlerin sahne korkusunun, heyecanının caz ve Türk Müziği çalarken daha az olduğu belirlenmiştir.

"Bu müzik türünün kültür olarak insanlarda yer etmesi için dinleyerek tüketilmesi kadar (belki daha çok) basılı kaynakların çokluğu ile de mümkün olabilir diyebiliriz." (Babacan, 2016 s:380) Dünyada pek çok başarılı işlere imza atmış, azımsanmayacak sayıda Türk caz müzisyeni bulunmakta ve daha fazlası yetiştirilmeye çalışılmaktadır. Türk caz müziğinin, müzisyenlerinin pop ve klasik müziğe göre daha küçük bir bölüm olduğunu varsayabiliriz. Bu doğrultuda müzisyenlerin birbirlerini daha yakından tanıdığı ve yardımlaşmaların üst seviyede olduğunu da söyleyebiliriz.

Türkiye'de caz müziğe olan talebin artması doğal olarak müzisyenlerin başka işler yapmadan hayatlarını geçindirmelerine olanak sağlayacağı gibi verimliliğin de artmasına sebep olur.

Klasik müziğin yüzyıllar süren bilgi birikimi, disiplini, olgunluğu üzerinde yükselen caz müziği çok kısa zamanda dünya sanatı haline gelmiştir. Müziğin sadece eğlenceden ibaret olmadığını okul öncesi eğitimde de yerinin önemli olduğu saptanmıştır. Pek çok araştırmada sayısal zekanın ve çoklu zeka kuramlarının olumlu yönde etkilendiği, tedavi amaçlı tıpta kullanıldığı da belirlenmiştir.

Ülkemizde büyük festivallerin yanı sıra halkla iç içe olabilecek organizasyonlarda yapılmaktadır. Belediyelerin, büyük şirketlerin, yerel derneklerin organizasyon ve ya sponsorlukları ile amatörden profesyonele caz müzisyenlerini atölyeler, konserler, söyleşiler, ustalık sınıfları ile yakınlaştırmının önemli olduğunu söyleyebiliriz.

Caz müzisyenlerinin hayata bakış açıları içerisinde; sevgi, saygı, doğa ve felsefenin çok önemli bir yerde olduğunu ve kendilerini sadece caz müziği ile ilgili değil mümkün oldukça fazla alanda geliştirmeye çalıştıklarını diploma, formal eğitimin önemli olduğunu ama asıl önemli olan şeyin bireyin kendisini geliştirmesi olduğunu söyleyebiliriz.

Caz müziğinde yaşanan doğaçlama, armoni ve takibi, ritmik değişiklikler, orkestra-grup bulma sorunları için ünlü cazcılarımızdan aldığımız cevaplar, yıllar süren eğitim, gözlem ve tecrübelerimin sonucunda; daha önce çalınmış olan soloları dinleyip notaya yazma, dinlerken nota okuma, farklı enstrüman çalma, internetten alt yapı (backing track) ile beraber çalmak çözüm yollarından sayılabilir.

KAYNAKÇA

- Aebersold, J. (1988). *Volume 42: Blues in All Keys*. Ohio, New Albany, Amerika: Jamey Aebersold Jazz, Inc. 1 (1), 62-70.
- Akyol, B. (Yöneten). (2013). *"Nardis Jazz Club - 10. Yıl Belgeseli (10th Anniversary Document)"* [Sinema Film]. Türkiye.

- Akyol, B. (Yöneten). (2015). "Jazz in Turkey - Türkiye'de Caz (Documentary Belgele)" [Sinema Filmi]. Türkiye.
- Albuz, A. (2011,22 Şubat). "Türk Müziğinde Çok Seslilik Yaklaşımları". *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1 (1), 51-66.
- Arı, G. (2012). Biyografi 01.01.2017 tarihinde <http://www.gencoari.com/> adresinden alınmıştır.
- Artun, U. (2011). Utar Artun Hakkında. 01.01.2017 tarihinde <http://www.utarartun.name.tr/hakk305nda.html> adresinden alınmıştır.
- Babacan, D. (2011). "Caz Müziği ve Türleri Üzerine Bir Çalışma". Konya, Türkiye.
- Babacan, D. (2016).Türkiye' de Caz ve Caz Müziği Üzerine Yapılmış Araştırmaların İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 380-387.
- Barbur, J. (2009). Biyografi. 01.01.2017 tarihinde <http://www.jehanbarbur.com> adresinden alınmıştır.
- Başgöl, E. A. (2016). Mehmet Ali Sanlıkol. 01.01.2017 tarihinde <http://www.usasabah.com/Roportajlar/2015/01/13/besteledigi-eser-a-far-cry-yayli-orkestrasi-ile-grammy-adayi-olan-mehmet-ali-sanlikol-turk-muzigine-karsi-oryantalist-durusum-mehterle-kirildi> adresinden alınmıştır.
- Baysal, C. (2011) Özgeçmiş. 01.01.2017 tarihinde <http://www.cengizbaysal.com/ozgecmis.html> adresinden alınmıştır.
- Bengi, D. (2001). Roll Dergisi, Yaz Baltacıgil / Çekirdekten Yetiştim, Neredeyse Bir Kaldırım Çalgıcısı Gibi. 01.01.2017 tarihinde http://www.muziksoylesileri.net/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=230&Itemid=42 adresinden alınmıştır.
- Bilgi Üniversitesi. (2011). Türkiye'de Caz Müziği Eğitimi Veren Okullar. 01.01.2017 tarihinde <http://music.bilgi.edu.tr/tr/genel-bilgi/> adresinden alınmıştır.
- Can, H. Z. (2016, 8 Nisan). Ahmet Muvaffak Falay. 01.01.2017 <http://www.muzikguncesi.com/2016/04/ahmet-muvaffak-falay.html> adresinden alınmıştır.

- Candemir, A. (1996). "Cazın Uluslararası Kültüre Katkısı Ve Türkiye'de Caz". *Kurgu Dergisi* 1(14), 49-55.
- Çiftçi, E. (2010). "Popüler Kültür, Popüler Müzik Ve Müzik Eğitimi". *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 149-161.
- Danişmend, M. (2016, 31 Temmuz). Gece Notalar, Gündüz Dalgalar. 01.01.2017 tarihinde <http://www.redbull.com/tr/tr/stories/1331809509940/ali-perret-bodrum>pannonica-caz-kulubu adresinden alınmıştır.
- Demirer, İ. (2010). Biyografi. 11.12.2016 tarihinde <http://www.imerdemirer.com/tr/#/about> adresinden alınmıştır.
- Demirkol, H. (2015, 1 Eylül). Amerika'dan Türkiye'ye Bir Müzik Serüveni: Sinem Saniye. 01.01.2017 tarihinde <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/hikmet-demirkol/amerika-dan-turkiye-ye-bir-muzik-seruveni-sinem-saniye-29962791> adresinden alınmıştır.
- Dumanlı, G. (2012, 23 Ocak). "Türkiye'de Caz!" 01.01.2017 tarihinde <http://jazzmusiclibrary.blogspot.com.tr/2012/01/turkiyede-caz.html> adresinden alınmıştır.
- Ersönmez, A. (2015). Özgeçmiş. 01.01.2017 tarihinde http://alpersonmez.net/tr/?page_id=61 adresinden alınmıştır.
- Fisher, J. (2010). *Jazz guitar. (1)*. Amerika: Alfred Publishing Co., Inc.
- Focan, Ö. (2012). Özgeçmiş. 01.01.2017 tarihinde <http://focanjazz.com/bio/> adresinden alınmıştır.
- Gökerman, U. (2008, 16 Mayıs). Caz Üzerine. 01.01.2017 tarihinde Milliyet BLOG: <http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=109905> adresinden alınmıştır.
- Gülsoy, T. (2009, 11 Ağustos). Emin Fındıkoğlu; "Bir Tutkunun Öyküsü". 11.12.2016 tarihinde http://www.cazkolik.com/PopulerGundem3/101102/Emin_Findikoglu_Bir_Tutkunun_oykusu.html# adresinden alınmıştır.
- Hacettepe Üniversitesi. (2012). Türkiye'de Caz Müziği Eğitimi Veren Okullar. 01.01.2017 tarihinde

- <http://www.konser.hacettepe.edu.tr/sayfa/bolumler/cazASD> adresinden alınmıştır.
- Jazz Academy. (2010). Caz Tarihi. 01.01.2017 tarihinde <http://academy.jazz.org/jfyp/> adresinden alınmıştır.
- Kartari, E. (2014). Özgeçmiş. 01.01.2017 tarihinde <http://music.yasar.edu.tr/kadro/muzik-bolumu-kadromuz/emre-kartari-dty/> adresinden alınmıştır.
- Kaya, Y. (2015,12 Ocak). Türkiye Cazının Divaları! (Jazz Stars Of Turkey!). 01.01.2017 tarihinde <https://lifeartsanat.com/2015/01/12/turkiye-cazinin-divalari:-jazz-stars-of-turkey-yasam-kaya/> adresinden alınmıştır.
- Görsev, K. (2011). Caz Müziği Hakkında. 01.01.2017 tarihinde <http://www.keremgorsev.com/> adresinden alınmıştır.
- Koç, T. (2007). "Bir Yöntem Olarak Bölgesel Müziklerin Keman Eğitiminde Kullanımı". T.C. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı. Van, Türkiye.
- Köse, S. (2005). Sibel Hakkında. 01.01.2017 tarihinde http://www.sibelkose.com/sibel_hakkinda.aspx adresinden alınmıştır.
- Leavitt, W. (1970). *The guitar phase 1. (1)* Boston, Amerika: Berklee Press Publications.
- Leavitt, W. (1975). *The guitar phase 2. (1)* Boston, Amerika: Berklee Press Publications.
- Leavitt, W. (1980). *A modern method for guitar volume 2. (1)* Boston, Amerika: Berklee Press Publications.
- Maden, S. (2014). Biyografi. 01.01.2017 tarihinde www.sarpmaden.com.tr adresinden alınmıştır.
- Mcgowan, C., PESSANHA, R. (1998). *The brazilian sound. (1)* Philadelphia: Temple University Press.
- New Orleans Jazz & Heritage Festival. (2010). Dünyada Yapılan Caz Festivalleri. 01.01.2017 tarihinde <http://www.nojazzfest.com/> adresinden alınmıştır.

- New York Jazz Academy. (2011). Dünyada Caz Müziği Eğitimi Veren Okullar. 01.01.2017 tarihinde <https://www.nyjazzacademy.com/programs-online-jazz-lessons-and-classes/> adresinden alınmıştır.
- Northwestern Bienen School Of Music. (2008). Dünyada Caz Müziği Eğitimi Veren Okullar. 01.01.2017 tarihinde <http://www.music.northwestern.edu/academics/areas-of-study/jazz-studies.html> adresinden alınmıştır.
- Odman, F. (2013). Biyografi 01.01.2017 tarihinde <http://www.feritodman.com/site/about> adresinden alınmıştır.
- Özçağatay, S. (2016). "Sharpeye" 01.01.2017 tarihinde <http://sharpeyemusic.com/biography-turkish/> adresinden alınmıştır.
- Petersen, J. (1979). *Jazz styles & analysis guitar. (2)* Chicago, Amerika: Maher Publications.
- Robert, Y. (1991). *Guitare jazz - fusion le phrase. (1)* (M. Mafia, Dü.) Courbevoie, Fransa: I. D. MUSIC.
- Sermet, C. (2014). Özgeçmiş. 01.01.2017 tarihinde <http://www.biyografi.net/kisiyrinti.asp?kisiid=93> adresinden alınmıştır.
- Şaman, B. (2011, 26 Eylül). Caz Müziğin Tarihçesi. 01.01.2017 tarihinde <http://muzik.stereomecmuasi.com/2011/09/caz-muzigin-tarihcesi.html> adresinden alınmıştır.
- Şimşek, S. (2004, 21 Temmuz). Kritikler (Türkiye/Seçmeler). 01.01.2017 tarihinde <http://tayfun-erdem.com/aksam.html> adresinden alınmıştır.
- Teztel, G., & Aşkın, C. (2007). "Sahne heyecanının Türk müzisyenler arasındaki yaygınlığı ve çözüm yöntemleri". *İTÜ Dergisi/b Sosyal Bilimler*, 4(2), 3-10.
- The Juilliard School. (2009). Dünyada Caz Müziği Eğitimi Veren Okullar. 01.01.2017 tarihinde http://catalog.juilliard.edu/preview_entity.php?catoid=25&ent_oid=2025&returnto=2724 adresinden alınmıştır.
- Tufan, S. (2006, 26 Nisan). "Okulöncesi Müzik Öğretmeni Profili". *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*. Denizli, Türkiye.

Caz müziği sanatçılarının bakış açıları ile caz müziğine yeni başlayanlara tavsiyeler

- Türk, İ. (2015, 14 Ağustos). Mehmet Ali Sanlıkol "Amerika'da keşfettiğim Türk Müziği ile kendi kimliğimi, kendi sesimi buldum." . 01.01.2017 tarihinde Media Art Productions: <https://www.youtube.com/watch?v=Oq1V6UZ8bdQ> adresinden alınmıştır.
- Trinity College London. (2005). Dünyada Caz Müziği Eğitimi Veren Okullar. 01.01.2017 tarihinde <http://www.trinitycollege.com/site/?id=55> adresinden alınmıştır.
- Volkan, Ö. (2014). Biyografi. 01.01.2017 tarihinde <http://volkanoktem.com/tr/biography/> adresinden alınmıştır.
- World Jazz Festival. (2010). Dünyada Caz Müziği Festivalleri Yapılan Yerler 01.01.2017 tarihinde <http://www.worldjazzfest.com/> adresinden alınmıştır.
- Yanıkoglu, A. (2007). Caz Müziğinin Bugünkü Sorunları: Caz Müziğinin Üretilme Koşullarının Güncel Görünümü. *T.C. Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bölümü Anabilim Dalı Müzik Bölümü Yüksek Lisans Programı*. Ankara, Türkiye.
- Yaşar Üniversitesi. (2010). Türkiye'de Caz Eğitimi Veren Üniversiteler. 01.01.2017 tarihinde <http://music.yasar.edu.tr/> adresinden alınmıştır.
- Yıldız, Ç. (2013). Özgeçmiş. 01.01.2017 tarihinde <http://www.caglayanyildiz.com/> adresinden alınmıştır.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

The aim of this study is; showing that the jazz is not only limited with a music genre but it is also a life philosophy, lifestyle, historical development of jazz music in Turkey, its effects, the effects of the Turkish musicians' on jazz music, Turkish musicians achievements in world, associating jazz music with other music genres, finding the difficulties that have faced and producing solution proposals while associating, leading to beginner's of jazz music.

Music has important missions as an education tool. Music education can be applied to individuals of all age, characteristic and need. Jazz music, which started to appear in the early 1900's, is becoming widespread and there are studyings all over the world in order to raise diplomatic artists and artistic generations in schools today. It is an example that in Finland the preschool teachers learning jazz through lessons. It can be said that the interest for jazz music is increasing in our country. In some of the universities in Turkey, at graduate and undergraduate level jazz music education is provided for training professional jazz music artists (like Hacettepe University, Bahçeşehir University).

Blues is the first music that Africans and slave black people make to express their feelings and thoughts. The slave people who usually engage in agriculture explain the troubles they have faced in their daily life in this songs through singing and playing. At first, the blues and jazz music that became widespread in America then became popular in various countries. Tango, swing, latin and various types of jazz music have been influential in our Republic when we first met western-origin foreign music. As a result of foreign music entering our country; Despite the common points of Turkish music and jazz music based on improvisation, livelihoods and modal structure, east-west, alaturka-alafranga music controversy delayed the development of Turkish jazz.

2. Method

This research has been conducted as a result of extensive source screening studies by examining audiovisual, visual, written notations, methods and texts. In this scope; examining the researches related to jazz music in the world and in Turkey, the books written about jazz music, theses, articles, blogs, documentaries, reaching scanned, the world famous jazz musicians of our times Kerem GÖRSEV, Alp ERSÖNMEZ, Ali PERRET, Mehmet Ali SANLIKOL, Ferit ODMAN, Sarp MADEN, Volkan ÖKTEM and semi-structured interview questions. Jazz music creates the universe of this research. This research's sampling is jazz music in Turkey. It is thought that sampling of the research is symboling the universe. Jazz music in Turkey is thought to be important in the aspect of the solutions about playing music challenges.

3. Findings

Although jazz music was born on the American continent crossing the oceans and culture come in to Turkey thanks to our relationship with neighboring countries and our commercial activities. It was influenced by Turkish music and developed and continued to spread around the world. According to researches, it can be said that jazz music gives to people freedom (without being dependent on the partisans) and the desire to dance. According to the researches, it is determined that student or Professional musician's stage fright is fewer while they are playing jazz and playing Turkish music.

We can say that as a life philosophy of jazz musicians; love, respect, nature and philosophy has an importance and they improve themselves as much as possible in all besides jazz music. Jazz improvisation, harmony and rhythmic changes in jazz music, responses we receive from famous jazz for orchestra-group finding problems, years of continuous training, observations and experiences; it can be said that listening to the previously solitary solo and writing / dictating to the note, reading the notes while listening, playing the different instrument, playing with the backing track from the internet and suggesting to beginners of jazz music.